

Załącznik nr 5 do Regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w projekcie
„Przepis na Rozwój - kompetencje Sektora Opieki Zdrowotnej i Pomocy Społecznej”
nr POWR.02.21.00-00-R168/21

Instrukcja pomagająca w określeniu statusu Przedsiębiorstwa w Oświadczeniu określającym przynależność do danej kategorii przedsiębiorstwa

Podstawowym celem określenia statusu Przedsiębiorstwa jest potwierdzenie możliwości uzyskania dofinansowania przez przedsiębiorcę oraz ustalenie wysokości tego dofinansowania.

Wnioskodawca powinien określić swój status na dzień udzielenia pomocy (dzień zawarcia umowy o dofinansowanie): czy jest mikroprzedsiębiorstwem, małym przedsiębiorstwem, średnim przedsiębiorstwem czy dużym przedsiębiorstwem. W celu określenia wielkości przedsiębiorstwa, należy stosować przepisy zawarte w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (dalej: „Załącznik I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014”).

Przy określaniu statusu Przedsiębiorstwa oraz badaniu wpływu powiązań z innymi podmiotami na status Przedsiębiorstwa można posłużyć się wyjaśnieniami zawartymi w dokumencie „Poradnik dla użytkowników dotyczący definicji MŚP” dostępnym na stronie

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/15582/attachments/1/translations/pl/renditions/pdf>

Pomocniczo na stronie internetowej pod adresem <http://kwalifikator.een.org.pl/> dostępny jest kwalifikator MŚP, który służy do określania wielkości przedsiębiorstwa.

Określenie statusu wielkości **Przedsiębiorstwa** decyduje o zakwalifikowaniu go do projektu oraz ma wpływ na prawidłowe wyliczenie wartości przysługującego dofinansowania.

Instytucja dokonując oceny statusu MŚP w celu weryfikacji informacji zawartych w oświadczeniu może korzystać z informacji finansowych. W przypadku powzięcia wątpliwości co do prawidłowości określenia statusu, może:

- 1) żądać od Przedsiębiorcy przedstawienia dodatkowych dokumentów, niezbędnych do weryfikacji i jego ustalenia, takich jak:
  - sprawozdania finansowe przedsiębiorstw powiązanych i partnerskich lub inne dokumenty np. finansowe, księgowe, itp., potwierdzające zawarte w Oświadczeniu dane,
  - wyjaśnienia odnośnie przedstawionych w Oświadczeniu informacji, w tym dotyczących sposobu określenia przez rodzaju i poziomu powiązania z innymi podmiotami.
- 2) korzystać z systemów informacji prawnej (np. Lex, Beck)
- 3) korzystać z pomocy przedsiębiorstw typu wywiadownia gospodarcza.

Na kategorię **mikroprzedsiębiorstw** oraz **małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)** składają się przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 milionów EUR.

Na kategorię **dużych przedsiębiorstw** składają się przedsiębiorstwa, które zatrudniają więcej niż 250 pracowników i których roczny obrót przekracza 50 milionów EUR lub całkowity bilans roczny przekracza 43 miliony EUR.

Limity definiujące wielkość przedsiębiorstwa są przedstawione w tabeli poniżej.

Wielkość przedsiębiorstwa	Liczba personelu	Roczny obrót		Roczna suma bilansowa
Mikro	< 10	≤ 2 mln euro	lub	≤ 2 mln euro
Małe	< 50	≤ 10 mln euro	lub	≤ 10 mln euro
Średnie	< 250	≤ 50 mln euro	lub	≤ 43 mln euro
Duże	≥ 250	> 50 mln euro	lub	> 43 mln euro

Przedsiębiorca może wybrać wskaźnik finansowy (roczny obrót lub roczna suma bilansowa), który posłuży do określenia statusu.

UWAGA! Pozostawanie w układzie przedsiębiorstw partnerskich lub powiązanych wpływa na sposób ustalenia poziomu zatrudnienia oraz pułapów finansowych, od których uzależnia się posiadanie bądź utratę statusu przedsiębiorstwa.

W przypadku, gdy w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych wskaźniki danego przedsiębiorstwa przekraczają lub spadają poniżej progu zatrudnienia lub pułapu finansowego, uzyskanie lub utrata statusu MŚP następuje **tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch następujących po sobie okresów referencyjnych.**

Powyższa zasada nie dotyczy sytuacji wynikających ze zmiany w strukturze właścicielskiej przedsiębiorstwa, np.:

- 1) przejęcia przedsiębiorstwa mającego status MŚP przez przedsiębiorstwo duże i w związku z tym stanie się przedsiębiorstwem powiązanym lub partnerskim.
- 2) utrata statusu mikro lub małego przedsiębiorstwa może mieć także miejsce w przypadku przejęcia mikro przez małe lub średnie przedsiębiorstwo, a w przypadku małego w wyniku przejęcia przez średnie przedsiębiorstwo.

Gdy nastąpi zmiana w strukturze właścicielskiej, **zmiana statusu następuje w dniu dokonania się tej zmiany, jeśli wynika tak z ponownej analizy danych dotyczących zatrudnienia i danych finansowych.**

Mechanizm ten działa również w przypadku sytuacji odwrotnej, tj. np. sprzedaży udziałów przez podmiot dominujący i zakończenia powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami – w takim przypadku przedsiębiorstwo będzie mogło uzyskać/odzyskać status przedsiębiorstwa MŚP od razu, o ile dane tego przedsiębiorstwa mieszczą się w progach określonych dla danej kategorii przedsiębiorstwa.

Ww. interpretacja wynika z przyjęcia celowościowej wykładni brzmienia Załącznika nr I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 i opiera się na stanowisku Komisji Europejskiej, jak również orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE (tj. Sądu oraz TS). **Komisja Europejska podkreśliła**, że art. 4 Załącznika do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 pozwala mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom, które czasowo przekroczyły pułapy określone w art.2, na utrzymanie ich statusu MŚP, jeśli w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo stwierdzi, że w skali rocznej przekroczyło pułapy zatrudnienia lub pułapy finansowe określone w art. 2, lub spadło poniżej tych pułapów. Uzyskanie lub utrata statusu średniego, małego lub mikroprzedsiębiorstwa następuje dopiero wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów referencyjnych. Te postanowienia zostały wprowadzone, aby zapewnić pewność prawną dla przedsiębiorstw, które są aktywne na wysoce niestabilnych rynkach. Jednocześnie celem Załącznika 1 do Rozporządzenia Komisji

(UE) nr 651/2014 jest identyfikacja prawdziwych MŚP. Jednym z głównych celów definicji MŚP jest zapewnienie, by środki pomocowe były przyznawane tylko tym przedsiębiorstwom, które naprawdę ich potrzebują. Zmiana właścicielska przedsiębiorstwa, która skutkuje zmianą statusu przedsiębiorstw musi być postrzegana w świetle obu przytoczonych wyżej regulacji. Na przykład jeśli MŚP, które jest przejęte przez duże przedsiębiorstwo i staje się z tych względów przedsiębiorstwem partnerskim lub powiązanym w rozumieniu art. 3 załącznika nr 1, w wyniku czego traci status MŚP, nie może w dalszym ciągu przez okres dwóch następujących po sobie lat korzystać ze statusu MŚP na skutek zastosowania art. 4 ust. 2 Załącznika nr 1. Takie MŚP nie musi w dalszym ciągu stawiać czoła tym samym problemom (dostępności do środków finansowych, zasobów, technologii itd.), z którymi miało do czynienia przed przejściem i w konsekwencji nie jest już prawdziwym MŚP w rozumieniu definicji MŚP.

Powyższe podejście wyrażał także UOKiK, w korespondencji z KE: „Dane finansowe zatrudnienia samoistnie rozwijającego się przedsiębiorstwa mogą się wahać, a okres przejściowy (czyli wymóg powtórzenia się przez dwa okresy obrachunkowe z rzędu takiego trendu) daje gwarancję, że sytuacja się utrzymała. Sytuacja gospodarcza i siła ekonomiczna przedsiębiorstw przejętych lub sprzedanych przez inny podmiot zmienia się natomiast z dnia na dzień, i co do zasady ma charakter trwały, dlatego też nie ma powodu, aby zmiana statusu następowała po dwóch latach. Należy pamiętać, iż MŚP ze względu na swoją wielkość mają utrudniony dostęp do kapitału, rynków zbytu oraz sieci dystrybucji, czy też nowych technologii i dlatego uprawnione są do korzystania ze specjalnych instrumentów pomocowych dla nich przeznaczonych lub ze zwiększonej intensywności pomocy. Natomiast przedsiębiorstwa które dzięki powiązaniom faktycznym lub prawnym z innymi podmiotami nie doświadczają tych ułomności rynku, nie są uprawnione do korzystania z ułatwień przysługujących MŚP.

W przypadku **nowoutworzonych** przedsiębiorstw, których księgi rachunkowe jeszcze nie zostały zamknięte dane, które mają zastosowanie pochodzą z oceny dokonanej w dobrej wierze zgodnie z zasadami najlepszej praktyki w trakcie roku obrachunkowego na podstawie biznesplanu.

Do określania liczby personelu i kwot finansowych wykorzystuje się dane odnoszące się do ostatniego zatwierdzonego okresu obrachunkowego i obliczane w skali rocznej. Uwzględnia się je począwszy od dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych. Kwota wybrana jako obrót jest obliczana z pominięciem podatku VAT i innych podatków pośrednich. Jeżeli w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo stwierdza, że w skali rocznej przekroczyło pułapy zatrudnienia lub pułapy finansowe określone w art. 2, lub spadło poniżej tych pułapów, uzyskanie lub utrata statusu średniego, małego lub mikroprzedsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów obrachunkowych.

Przedsiębiorstwo samodzielne:

- nie posiada udziałów w innych przedsiębiorstwach, a inne przedsiębiorstwa nie posiadają w nim udziałów;
- posiada poniżej 25 % kapitału lub głosów (w zależności która z tych wielkości jest większa) w jednym lub kilku przedsiębiorstwach, a/lub inne przedsiębiorstwa posiadają poniżej 25% kapitału lub głosów (w zależności, która z tych wielkości jest większa) w tym przedsiębiorstwie.
- Jeśli przedsiębiorstwo jest samodzielne, to oznacza to, że nie jest ani przedsiębiorstwem partnerskim, ani przedsiębiorstwem powiązanym z innym przedsiębiorstwem.
- **Przedsiębiorstwo** może posiadać kilku inwestorów, z których każdy ma w nim poniżej 25 % kapitału lub głosów i nadal pozostać przedsiębiorstwem samodzielnym, pod warunkiem, że inwestorzy ci nie są ze sobą powiązani („przedsiębiorstwa powiązane”). Jeśli ci inwestorzy są ze sobą powiązani, przedsiębiorstwo zostanie uznane za partnerskie lub powiązane, w zależności od indywidualnej sytuacji.

WYJĄTKI:

Przedsiębiorstwo można jednak zakwalifikować jako samodzielne i w związku z tym niemające żadnych przedsiębiorstw partnerskich, nawet jeśli niżej wymienieni inwestorzy osiągnęli lub przekroczyli pułap 25 %, pod warunkiem że nie są oni powiązani w rozumieniu ust. 3 Załącznika nr 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, indywidualnie ani wspólnie, z danym przedsiębiorstwem:

- publiczne korporacje inwestycyjne, spółki venture capital, osoby fizyczne lub anioły biznesu, tj. grupy osób fizycznych prowadzące regularną działalność inwestycyjną w oparciu o venture capital, które inwestują w firmy nienotowane na giełdzie, pod warunkiem że całkowita kwota inwestycji aniołów biznesu w jedno przedsiębiorstwo nie przekroczy 1.250.000 EUR;
- uczelnie wyższe lub ośrodki badawcze nienastawione na zysk;
- inwestorzy instytucjonalni, w tym fundusze rozwoju regionalnego;
- niezależne władze lokalne z rocznym budżetem poniżej 10 milionów EUR oraz liczbą mieszkańców poniżej 5 000.

W przypadku przedsiębiorstwa samodzielnego podstawą do sprawdzenia, czy zachowuje ono progi i pułapy jest liczba osób zatrudnionych i dane finansowe zawarte w jego sprawozdaniach finansowych.

Przedsiębiorstwo partnerskie oznaczają wszystkie przedsiębiorstwa, które nie zostały zakwalifikowane jako przedsiębiorstwa powiązane w rozumieniu art. 3 ust. 3 Załącznika nr 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 i między którymi istnieją następujące związki:

- przedsiębiorstwo wyższego szczebla (typu upstream) posiada, samodzielnie lub wspólnie z co najmniej jednym przedsiębiorstwem powiązanym w rozumieniu ust. 3, co najmniej 25 % kapitału innego przedsiębiorstwa niższego szczebla (typu downstream) lub praw głosu w takim przedsiębiorstwie.

Ustalenie statusu MŚP wymaga dodania do danych badanego przedsiębiorstwa, danych przedsiębiorstwa partnerskiego w stopniu proporcjonalnym do procentowego udziału w kapitale lub prawach głosu (zależnie od tego, która z tych wartości jest większa).

Przedsiębiorstwa powiązane oznaczają przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym z poniższych związków:

- przedsiębiorstwo ma większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie w roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;
- przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
- przedsiębiorstwo ma prawo wywierać **dominujący wpływ** na inne przedsiębiorstwo na podstawie umowy zawartej z tym przedsiębiorstwem lub postanowień w jego statucie lub umowie spółki;
- przedsiębiorstwo będące udziałowcem/akcjonariuszem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, na mocy umowy z innymi udziałowcami/akcjonariuszami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie.

Przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych powyżej za pośrednictwem co najmniej jednego przedsiębiorstwa, lub jednego z inwestorów, o których mowa w art.3 ust. 2 akapit drugi załącznika nr I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, również uznaje się za powiązane.

Przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie **również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli** prowadzą one swoją działalność lub część działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych w rozumieniu obwieszczenia Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów wspólnotowego prawa konkurencji (Dz.U. WE C 372/5).

Za "rynek pokrewny" uważa się rynek dla danego produktu lub usługi znajdujący się bezpośrednio na wyższym lub niższym szczeblu rynku w stosunku do rynku właściwego.

WYJĄTKI:

Zakłada się, że wpływ dominujący nie istnieje, jeżeli inwestorzy wymienieni w ust 2 akapit drugi Załącznika 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 nie angażują się bezpośrednio lub pośrednio w zarządzanie danym przedsiębiorstwem, bez uszczerbku dla ich praw jako udziałowców/akcjonariuszy. Poza przypadkami określonymi w art. 3 ust. 2 Załącznika nr 1 akapit drugi przedsiębiorstwa nie można uznać za małe lub średnie przedsiębiorstwo, jeżeli – zgodnie z art. 3 ust. 4 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu kontroluje bezpośrednio lub pośrednio, wspólnie lub indywidualnie, co najmniej jeden organ publiczny (ang. public body).

UWAGA! Zasadniczym założeniem uznania przedsiębiorstwa za powiązane jest kwestia dominującego wpływu. Nie jest przy tym istotne, czy jednostka dominującą jest podmiot będący Państwem przedsiębiorstwem czy też inny przedsiębiorca mający dominujący wpływ na Państwa przedsiębiorstwo, a zatem zależności te należy rozpatrywać niejako obustronnie.

Określając powiązania pomiędzy przedsiębiorcami należy zwracać również uwagę na występowanie ewentualnych powiązań przez osoby fizyczne lub grupę osób fizycznych (np. powiązania rodzinne) dotyczących:

- powiązań gospodarczych (stosunki handlowe – osiągnięcie obrotów ze sprzedaży w ramach podmiotów powiązanych przez osoby fizyczne lub grupy osób; relacje finansowe – istnienie wzajemnych relacji finansowych, wskazujących na możliwość wsparcia przedsiębiorstwa ze strony podmiotów powiązanych przez osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych, takich jak pożyczki, poręczenia kredytów wspólne inwestycje majątkowe lub kapitałowe, umowy użyczenia, najmu lub dzierżawy, umowa franczyzy, itp.; wizerunek podmiotów – marka/nazwa podmiotu, logo podmiotu, adres strony www; wspólne występowanie na rynku – wspólni klienci, wspólni dostawcy, wspólni usługodawcy – np. usługi księgowe, reklamowe, prawnicze, informatyczne, wspólny zakres oferowanych produktów lub usług)
- powiązań organizacyjnych (np. małżonek/ka prowadzący działalność gospodarczą na tym samym rynku lub rynku pokrewnym).

Pozostawanie w układzie przedsiębiorstw powiązanych wpływa na sposób ustalenia poziomu zatrudnienia oraz pułapów finansowych, od których uzależnia się posiadanie bądź utratę statusu MŚP. Ustalenie statusu MŚP wymaga dodania do danych badanego przedsiębiorstwa 100% wartości zatrudnienia, obrotu lub bilansu tego przedsiębiorstwa, które w badanym przedsiębiorstwie ma większość głosów, lub 100% wartości zatrudnienia, obrotu lub bilansu tego przedsiębiorstwa, w którym badane przedsiębiorstwo ma większość głosów.

Wielkość zatrudnienia - obliczanie Rocznych Jednostek Pracy (RJP)

Roczne Jednostki Pracy (RJP), niezbędne do ustalenia statusu Przedsiębiorstwa, należy obliczać zgodnie z zapisami artykułu 5 „Liczba personelu” Załącznik I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014:

Liczba zatrudnionych - liczba personelu odpowiada liczbie rocznych jednostek pracy (RJP), to jest liczbie pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy w obrębie danego przedsiębiorstwa lub w jego imieniu w ciągu całego uwzględnianego roku referencyjnego. Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, osób, które pracowały w niepełnym wymiarze godzin, bez względu na długość okresu zatrudnienia, lub pracowników sezonowych jest obliczana jako część ułamkowa RJP.

W skład personelu wchodzi:

- a) pracownicy – zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę;

- b) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego, m.in. osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych (np. umowa zlecenia, umowa o dzieło, umowa o świadczenie usług);
- c) właściciele-kierownicy - do tej kategorii zaliczamy osoby zatrudnione na podstawie kontraktów menadżerskich oraz właściciele (np. udziałowców, akcjonariuszy) firmy, którzy angażują się w jakikolwiek sposób w zarządzanie przedsiębiorstwem, a nie tylko pobierają dywidendy z zysku;
- d) partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe -do tej kategorii zaliczamy osoby, które, mając zarejestrowaną działalność gospodarczą, świadczą pracę na rzecz określonego podmiotu, obowiązki te są jednak wykonywane na podstawie umowy zlecenia, gdzie pracownik (przedsiębiorstwo przez niego zarejestrowane) jest zleceniobiorcą, natomiast pracodawca jest zleceniodawcą; w grupie tej mieszczą się również partnerzy spółki partnerskiej.

Pracownicy tymczasowi świadczący pracę na rzecz danego pracodawcy powinni być uznawani za członków personelu jego przedsiębiorstwa i uwzględniani przy ocenie przynależności tego przedsiębiorstwa do sektora MŚP.

Praktykanci lub studenci odbywający szkolenie zawodowe na podstawie umowy o praktyce lub szkoleniu zawodowym **nie wchodzą** w skład personelu. **Nie wlicza** się okresu trwania urlopu macierzyńskiego ani wychowawczego.

Zasadą generalną, która powinna mieć zastosowanie przy przeliczaniu pracy danej osoby na wartości liczbowe RJR powinno być odzwierciedlenie ich wkładu w potencjał przedsiębiorstwa. Zgodnie z powyższym, do RJR należy zaliczyć wszystkie osoby zatrudnione w przedsiębiorstwie, bez względu na formę prawną zatrudnienia, wymiar etatu i długość okresu zatrudnienia. 1 RJR to każda osoba, która regularnie, w pełnym wymiarze i w ciągu całego roku referencyjnego wykonuje pracę niezależnie od formy prawnej regulującej zakres jej obowiązków służbowych na rzecz przedsiębiorstwa. W przypadku osób, które nie przepracowały pełnego roku lub wykonujących pracę w niepełnym wymiarze godzin wartość RJR obliczana jest jako ułamek czasu ich pracy odniesiony do czasu poświęconego na wzorcową RJR (40 godzin tygodniowo). Natomiast w przypadku osób, których czas pracy nie został unormowany, należy wziąć pod uwagę rzeczywisty czas wykonywania obowiązków służbowych do pojedynczej RJR.

Roczny obrót oblicza się przez obliczenie przychodu, jaki przedsiębiorstwo uzyskało ze sprzedaży produktów i świadczenia usług w ciągu roku, który jest brany pod uwagę, po odjęciu rabatów. Obrót należy obliczyć bez uwzględnienia VAT oraz innych podatków pośrednich. Wyrażone w PLN wielkości dotyczące rocznych obrotów przelicza się na EUR według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku obrotowego wybranego do określenia statusu przedsiębiorcy.

Np. dla pracownika zatrudnionego w danym roku przez 8 miesięcy na pełnym etacie, wartość ta wynosiłaby 8/12. W przypadku zatrudnienia np. 2 pracowników na pełnych etatach przez 8 miesięcy, odpowiednio wylicza się tę wartość, tj. 2 x 8/12. Każdą taką wielkość wyliczoną dla danego roku należy zsumować, aby otrzymać pełną wartość RJR.

UWAGA:

Osoby zatrudnione na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. umowa zlecenia, umowa o dzieło, umowa o świadczenie usług) mogą być kwalifikowane jako osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego.

To czy osoby związane z przedsiębiorstwem umową cywilnoprawną wlicza się do personelu przedsiębiorstwa zależy od warunków świadczenia pracy na podstawie tej umowy. Należy bowiem zauważyć, że gdy praca wykonywana jest według zasad tworzących stosunek pracy, uważa się, że osoba zatrudniona na podstawie takiej umowy jest pracownikiem w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy, gdyż o rodzaju stosunku prawnego nie decyduje nazwa umowy, ale jej treść. Dla ustalenia stosunku pracy jego elementy muszą być przeważające. Jeżeli umowa wykazuje wspólne cechy dla umowy o pracę i umowy cywilnoprawnej z jednakowym nasileniem wówczas o jej typie decyduje zgodny zamiar stron i cel umowy. Inaczej należy zatem oceniać sytuację, w której zleceniobiorca wykonuje czynności określone w umowie w sposób regularny od sytuacji, w której wykonuje je w sposób incydentalny.

Stwierdzić należy, że elementy stosunku pracy, o których mowa w art. 22 Kodeksu Pracy (praca określonego rodzaju wykonywana jest w miejscu i czasie określonym przez pracodawcę i pod jego kierownictwem) oraz cel umowy wraz ze zgodnym zamiarem stron powinny być oceniane indywidualnie w każdym przypadku.

To Przedsiębiorca określa na podstawie treści umów cywilnoprawnych które osoby wykonują na jego rzecz czynności w sposób regularny i które osoby uwzględni podczas wyliczenia personelu przedsiębiorstwa. W razie wątpliwości należy kontaktować się z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W sytuacji, kiedy podmiot znajduje się „na granicy” statusu mikro-, małego lub średniego przedsiębiorstwa konieczne jest bardzo dokładne obliczenie ułamkowych części RJP. Wówczas obliczeń należy dokonać następująco: *liczba dni zatrudnienia począwszy od pierwszego dnia rozpoczęcia pracy do dnia zakończenia pracy w danym roku / liczba dni w roku * wymiar etatu.*

Przykład:

Firma zatrudniała w roku 2014 pięciu pracowników na umowę o pracę:

- czterech w wymiarze pełnego etatu, zatrudnionych od 1 stycznia 2014 r.,
- jednego od 3 sierpnia 2014 r. do 31 grudnia 2014r., w wymiarze ¼ etatu.

Obliczenie RJP za rok 2014:

Średnioroczne zatrudnienie w przedsiębiorstwie = 4 RJP + ułamkowa część RJP piątego pracownika.

Piąty pracownik przepracował w firmie w roku 2014 151 dni (29 dni sierpnia + dwa miesiące po 30 dni + dwa miesiące po 31 dni). W skali roku stanowi to 0,10 RJP: 151 dni przepracowanych / 365 dni roku = 0,4137 * 0,25 etatu = 0,10 RJP.

Łącznie średnioroczne zatrudnienie w przedsiębiorstwie w roku 2014 wynosiło 4,10 RJP.

Roczny obrót oblicza się przez **obliczenie przychodu, jaki przedsiębiorstwo uzyskało ze sprzedaży produktów i świadczenia usług w ciągu roku, który jest brany pod uwagę, po odjęciu rabatów. Obrót należy obliczyć bez uwzględnienia VAT oraz innych podatków pośrednich.** Wyrażone w PLN wielkości dotyczące rocznych obrotów przelicza się na EUR według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku obrotowego wybranego do określenia statusu przedsiębiorcy.

Całkowity bilans roczny odnosi się do wartości głównych aktywów przedsiębiorstwa. Wyrażone w PLN wielkości dotyczące rocznej sumy bilansowej przelicza się na EUR według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku obrotowego wybranego do określenia statusu przedsiębiorcy.

Choć Komisja Europejska formalnie nie zdefiniowała pojęcia „inwestorów instytucjonalnych”, ale zwykle za takich uważa się inwestorów, którzy prowadzą na dużą skalę obrót papierami wartościowymi w imieniu dużej liczby indywidualnych drobnych inwestorów i nie uczestniczą bezpośrednio w zarządzaniu przedsiębiorstwami, w które inwestują. Przykłady inwestorów indywidualnych to fundusze emerytalne i wspólne fundusze inwestycyjne.

Z kolei regionalne fundusze rozwoju działające na terenie Polski to podmioty działające regionalnie i mające na celu realizację polityki lokalnej w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy. Tym samym nie prowadzą one obrotu papierami wartościowymi na dużą skalę w imieniu indywidualnych inwestorów.

Relacja za pośrednictwem osoby fizycznej – przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych w art. 3 ust. 3 Załącznika 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, **jeżeli prowadzą one swoją działalność lub część działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych.** Znaczenie mają tu tylko takie relacje, które dotyczą powiązań za pośrednictwem osób fizycznych (**mających decydujący wpływ na zarządzanie/podejmowanie decyzji w danych przedsiębiorstwach lub posiadających większościowy pakiet udziałów/akcji**) z innymi podmiotami, które działają na tym samym rynku lub rynkach pokrewnych, przy czym rynek pokrewny to rynek bezpośrednio sąsiedni w łańcuchu produkcyjnym

(np. produkcja energii-dystrybucja energii). Dlatego też to przedsiębiorca, wypełniając Oświadczenie musi zdecydować czy wpływ danej osoby fizycznej na inne przedsiębiorstwo ma cechy relacji opisanych w art. 3 ust. 3 Załącznika 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Jeśli np. dana osoba jest prezesem przedsiębiorstwa, a jednocześnie np. zasiada w zarządzie innego podmiotu lub jest jego właścicielem, to uznaje się, że poprzez tą osobę podmioty te są powiązane, jeśli wywiera ona **dominujący wpływ na działalność tych przedsiębiorstw**.

UWAGA! Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą są traktowane jak przedsiębiorstwa, a nie jako osoby fizyczne, o których mowa powyżej.

Przedsiębiorstwa sporządzające skonsolidowane sprawozdania finansowe lub ujęte w sprawozdaniach innego przedsiębiorstwa, które takie sprawozdania sporządza, nie są uważane za **przedsiębiorstwa samodzielne**.

Ustalenie danych dla przedsiębiorstwa partnerskiego:

Przy ustalaniu czy dane przedsiębiorstwo, pozostające z innym podmiotem/innymi podmiotami w relacji przedsiębiorstw partnerskich, kwalifikuje się do statusu MŚP, należy dodać do własnych danych dotyczących liczby osób zatrudnionych i danych finansowych **dane przedsiębiorstwa partnerskiego proporcjonalnie do procentowego udziału w kapitale lub prawach głosu (zależnie, która z tych wartości jest większa)**. W przypadku gdy przedsiębiorstwo partnerskie z Państwa przedsiębiorstwem jest powiązane z innym przedsiębiorstwem, dane dotyczące tego przedsiębiorstwa (zatrudnienie, bilans, obroty) należy doliczyć do danych rozpatrywanego przedsiębiorstwa partnerskiego. Zasady obliczania danych przedsiębiorstw pozostających w relacji partnerskiej określa art. 6 ust. 2 i 3 Załącznika nr I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Np. jeśli przedsiębiorstwo posiada 30% udziałów w innym przedsiębiorstwie, należy dodać do własnych danych 30% liczby osób w nim zatrudnionych, obrotu lub całkowitego rocznego bilansu. Jeśli istnieje kilka przedsiębiorstw partnerskich, taką samą kalkulację należy przeprowadzić dla każdego z partnerów usytuowanych bezpośrednio na poziomie „upstream” i „downstream” w stosunku do przedsiębiorstwa.

W przypadku gdy przedsiębiorstwo powiązane z Państwa Przedsiębiorstwem jest partnerskie lub powiązane z innym przedsiębiorstwem, dane dotyczące tego przedsiębiorstwa (zatrudnienie, bilans, obroty) należy doliczyć do danych rozpatrywanego przedsiębiorstwa powiązanego z Państwa Przedsiębiorstwem i tak wyliczone dane przedstawić jako dane tego przedsiębiorstwa powiązanego.

Aby ustalić **czy dane przedsiębiorstwo, pozostające w relacji przedsiębiorstw powiązanych zachowuje próg zatrudnienia i pułapy finansowe ustanowione w definicji MŚP**, należy przedstawić dane dot. wielkości zatrudnienia, wysokości obrotu rocznego oraz sumy aktywów bilansu, w związku z tym należy dodać 100% danych przedsiębiorstwa powiązanego do danych przedsiębiorstwa.

Natomiast, jeśli przedsiębiorstwo nie sporządza sprawozdań skonsolidowanych, a przedsiębiorstwo z którym dany przedsiębiorca jest powiązany, także jest powiązane na zasadzie łańcuchowej z innymi przedsiębiorcami, należy dodać do swoich danych 100% danych wszystkich przedsiębiorstw powiązanych. Zasada obliczania danych przedsiębiorstw pozostających w relacji partnerskiej określa art. 6 ust.2 Załącznika nr I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.